

податкового конгресу «Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економіки України» 12 грудня 2019 р. Ірпінь. – 2019. – С. 430-433.

Вікторія Юзків

*студентка магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

СУТНІСТНО-ЗМІСТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЛЕГАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ

В сучасних умовах функціонування вагоме значення у формуванні структури і зайнятості посідає ринок праці, що є невід'ємною складовою частиною системи ринкового господарства. Ринок праці являє собою сукупність засобів, установ, соціальних організацій за допомогою яких роботодавці наймають працівників, щоб здійснювати реалізацію своїх проєктів, а потребуючі роботи знаходять її відповідно до своєї професії, кваліфікації, бажання тощо. Ринок робочої сили характеризують системою відносин між власниками (продавцями) робочої сили та її покупцями та відповідною інфраструктурою.

Основними особливостями вітчизняного ринку праці: наявності пропозиції нелегальних робочих місць як в низько-, так і у середньо- та високо- оплачуваних сегментах; поширенні комбінованих форм оплати праці, які включають легальну та нелегальну складові [1, с. 25].

Слід відзначити, що нелегальний ринок – це ринок, який заборонений законом. Нелегальний ринок праці – це ринок несанкціонованої діяльності, заборонений державою. Він обслуговує потреби тіньової економіки, що є несанкціонованою господарською діяльністю. Звертаємо увагу на те, що такий ринок існує в усіх країнах незалежно від соціально-економічного устрою.

На основі проведених досліджень встановлено, що нелегальний ринок праці – система трудових, економічних та організаційних відносин, що виникають між особами, які шукають роботу, працівниками, роботодавцями та їх організаціями у сфері задоволення потреби працівників у зайнятості, а роботодавців – у найманні працівників в обхід від законодавства [3].

Наукові дослідження вказують на той факт, що визначення сутності тіньової зайнятості таких її різновидів як “нелегальна”, “незареєстрована” та “нерегламентована” несуть однакове змістовне навантаження. Тобто, стосовно означення певного сектору ринку праці їх можна розглядати як синонімічні. При цьому під тіньовою

зайнятстю варто розуміти зайнятість, що не оформлена відповідно до вимог чинного законодавства, вилучена зі сфери соціально-трудова відносин, не враховується державною статистикою та не підлягає оподаткуванню (приховується від обліку та контролю). У той же час, поділяючи підхід А. Каліни, вважаємо, що неформальну зайнятість все таки необхідно розглядати в рамках тіньового сектору. Адже, не зважаючи на причини її виникнення, для держави вона перебуває в "тіні".

Неможливо залишити поза увагою те, що тіньова економіка, яка зростає, створює додаткові можливості для зайнятості, причому не тільки тіньової, оскільки даний сектор потребує продуктивних товарів легального сектора (матеріали, інструменти, послуги), а тіньові доходи використовуються для купівлі в легальному секторі споживчих товарів. Зростання пропозиції праці на офіційних ринках великою мірою поглинається неофіційним сектором. Саме тому з одного боку вирішується проблема безробіття, але, з іншого – наслідком нелегальної зайнятості є витіснення зі сфери суспільно-корисної праці офіційних працівників, що веде також до порушення трудового потенціалу під впливом понаднормового робочого дня. Загальний обсяг виробництва не збільшується, а офіційна його частина стає меншою, що призводить до зниження податкових надходжень [2].

Прорезюмувавши вище описане, слід відзначити, що приховування навіть дозволеної законом економічної діяльності викликає перерозподіл доходів і власності шляхом деформації податкової політики і податкових відносин. Система оплати праці має бути побудована так, щоб вона матеріально стимулювала розподіл і використання трудових ресурсів за видами економічної діяльності з максимальною віддачею з метою уникнення нелегального ринку праці. Розподіл доходів між різними суб'єктами економіки і держави – не тільки загальноновизнана моральна категорія справедливості, а й найважливіший інструмент зростання виробництва. Тому метою реформи оплати праці є відповідність потребам економічного розвитку та підпорядкування заходам зі стимулювання національного виробництва через зменшення рівня бідності, забезпечення ефективної зайнятості населення та підвищення оплати праці, що потребує розроблення концептуальних напрямів.

Перелік використаних джерел

1. Вівчар О. І., Колесніков А. П. Соціальна безпека: навчальний посібник. Тернопіль: ФО-П Шпак В. Б. 2015. 146 с.
2. Краус Н. М. Тіньова зайнятість і офіційне безробіття на ринку праці: світовий досвід і українські реалії. Науковий вісник Полтавського

університету економіки і торгівлі. Сер. : Економічні науки. 2017. № 1. С. 64–71. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvpusk_2017_1_11.pdf

3. Юрчик І. Б. Аналіз сучасного стану ринку праці в Україні. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2016. № 1. С. 178-182. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2015_1_27.pdf

Софія Яворівська

*студентка четвертого курсу факультет фінансів та обліку
Західноукраїнського національного університету*

ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Забезпечення прав і свобод людини є одним із головних завдань процесу реформування українського суспільства. Права і свободи людини та їх гарантії визначаються в Конституції України, де трактується зміст і спрямованість діяльності держави [1].

Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [2].

Сьогодні ефективне забезпечення прав і свобод людини у правоохоронній діяльності органів внутрішніх справ вимагає концептуально нових підходів, що обумовлюють докорінні зміни організаційно-правових засад функціонування органів внутрішніх справ, зокрема, гуманізацію діяльності національної поліції та підвищення її авторитету, побудову відносин між поліцією та народом на засадах партнерства, удосконалення форм, методів та засобів забезпечення прав і свобод людини.

Сфера забезпечення прав і свобод людини органами Національної поліції України є неможливою без наукового вивчення особливостей функціональної діяльності у сфері забезпечення публічної безпеки як невід'ємної складової у діяльності всіх елементів правоохоронної діяльності. В літературі визначено, що «вдосконалення є неможливим без ефективного та своєчасного управління процесами змін» [3, с. 127]. Одним із головних завдань при розгляді категорії забезпечення прав та свобод людини органами Національної поліції України є розробка дієвих механізмів протидії та нейтралізації загроз і небезпек публічному порядку і публічній безпеці внутрішнього та зовнішнього характеру різноманітної інтенсивності.